

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ І
СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Рівень освіти другий (магістерський)

Освітня програма Соціальна педагогіка

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання курсу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Актуальні проблеми соціальної роботи і соціальної педагогіки
Освітня програма	Соціальна педагогіка
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	другий (магістерський)
Статус дисципліни	основна
Курс/семестр	2/3
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Мета курсу: формувати систему знань, умінь та навичок, необхідних для забезпечення досліджень актуальних питань соціальної роботи.

Завдання курсу:

- ознайомлення з методологічними підходами до дослідження актуальних питань соціальної роботи;
- визначення змісту та завдань, технологій, необхідних для розв'язання актуальних питань соціальної роботи;
- визначення особливостей сучасних технологій у розв'язанні актуальних питань соціальної роботи;
- усвідомлення специфіки упровадження новітніх технологій у дослідженні актуальних питань соціальної роботи;
- ознайомлення з основними факторами оптимізації упровадження новітніх технологій при розв'язанні актуальних питань соціальної роботи.

Компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії.

Фахові компетентності

ФК 1. Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи.

ФК 2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

ФК 3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.

ФК 4. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи.

ФК 7. Здатність до професійної рефлексії.

ФК 11. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи.

ФК 13. Здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві.

Програмні результати навчання

ПРН 2. Критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань про практики соціальної роботи, формулювати висновки та рекомендації щодо їх впровадження.

ПРН 4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.

ПРН 10. Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи.

ПРН 12. Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи.

ПРН 18. Демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
---	------	---------------------	----------

1.	Теорія та практика сучасної соціальної роботи	Критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань про практики соціальної роботи, формулювати висновки та рекомендації щодо їх впровадження.	Опрацювання матеріалу лекції та наукових джерел
2.	Соціально-педагогічні проблеми розвитку і формування особистості в сучасному соціокультурному просторі	Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи.	Опрацювання лекційного матеріалу та наукових джерел
3.	Технологія медіаторства у соціальній роботі/педагогіці	Критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань про практики соціальної роботи, формулювати висновки та рекомендації щодо їх впровадження.	
4.	Сучасна соціальна робота в громаді	Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи.	Опрацювання лекційного матеріалу та наукових джерел, підготовка до практичного заняття
5.	Сучасні підходи до надання соціальних послуг сім'ям з дітьми	Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи.	Опрацювання лекційного матеріалу та наукових джерел, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
6.	Соціальна робота з сім'ями та дітьми, що належать до	Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи,	Опрацювання лекційного матеріалу та

	вразливих груп населення або перебувають у складних життєвих обставинах.	громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи.	наукових джерел, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
7.	Актуальні проблеми інклюзивної освіти в Україні	Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи.	Опрацювання лекційного матеріалу та наукових джерел, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань, вирішення соціально-педагогічних ситуацій
8.	Роль соціальної роботи у протидії пандемічній загрозі	Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи.	Опрацювання лекційного матеріалу та наукових джерел, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
9.	Використання новітніх інформаційних технологій у соціальній роботі/педагогіці	Демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи.	Опрацювання лекційного матеріалу та наукових джерел, виконання індивідуальних завдань

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Практичне заняття	25
Контрольна робота	20
Індивідуальне завдання	5
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Вид контролю – екзамен. Максимальна оцінка – 100 балів, з них: 50 балів за написання письмового екзамену; 25 балів за поточне оцінювання; 20 балів – за контрольну роботу; 5 балів – за індивідуальне завдання. По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих у 5-бальній шкалі оцінок на практичних заняттях множиться на ваговий коефіцієнт 5, відповідно – максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 25 балів.</p>
Вимоги до письмової роботи	Повне та послідовне розкриття питань і завдань роботи.
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 50 балів (25+20+5).
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> Архипова С. П., Бік О. Я. Соціальна робота з військовослужбовцями – учасниками АТО, звільненими в запас. <i>Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки.</i> 2021. № 6 (344). Ч. 1. С. 64–77. Белоліпцева О. В. Досвід упровадження змістово-технологічного забезпечення підготовки соціальних педагогів до роботи з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах. <i>Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки.</i> Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2014. № 3. С. 252–257. 	

3. Єсіна В. П., Широбокова О. О., Маловічко О. В. Українська модель впровадження інклюзивної освіти. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2021. № 2 (340). Ч. 2. С. 287–297.
4. Зверева І. Д., Кияниця З. П., Кузьмінський В. О., Петрочко Ж. В. Оцінка потреб дитини та її сім'ї: від теорії до практики : навч. посіб. : у 2-х част. Київ : «Кожній дитині», 2010. Част. 1. 224 с.
5. Кабаченко Н. В. Інноваційні моделі соціальних послуг. Київ : УФСІ, 2006. Ч. 2.
6. Квітко Н. Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю з обмеженими функціональними можливостями. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2021. № 3 (107). С. 39–48.
7. Кравченко О. І., Хриков Є. М., Васиньбова Н. С. Форми взаємодії закладу вищої освіти з територіальними громадами. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2021. № 1 (339). Ч. 1. С. 167–176.
8. Левків Г. Я., Коваль Г. В., Подра О. П., Леськів Г. З., Бойко О. Т. Соціальна робота як відображення економічної політики в державі. *Економіка та держава*. 2021. № 6. С. 34–39.
9. Лугінець Н. В., Павлівська І. М., Сафонова О. В., Скиба О. Ю., Шамардіна А. В. Створення безпечного освітнього середовища в закладі середньої освіти з інклюзивним навчанням шляхом запровадження в освітній процес шкільної служби порозуміння. *Науковий журнал Хортицької національної академії*. 2020. № 3. С. 47–58.
10. Луканов Д. В., Сьомкіна І. С. Перспективи діяльності державних органів щодо соціальної адаптації вимушених переселенців. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2021. № 1 (339). Ч. 2. С. 45–52.
11. Мальцева О. І. Наукові підходи до визначення вразливості та виокремлення вразливих груп населення. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2021. № 1 (339). Ч. 2. С. 62–71.
12. Отрощенко Н. Л. Розробка програми діяльності соціального педагога щодо підтримки неповних сімей в умовах закладу загальної середньої освіти. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2021. № 1 (339). Ч. 2. С. 140–147.
13. Пліско Є. Ю., Цокало В. Ф. Політика соціального забезпечення та діяльності соціальних служб України. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2021. № 1 (339). Ч. 2. С. 72–79.
14. Попок А., Гребя Р. Система соціальних послуг в Україні: структурно-функціональний вимір. *Демократичне врядування: науковий вісник*. 2016. Вип. 16/17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVr_2016_16-17_4
15. Практики надання соціальних послуг сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах (науково-методичний збірник) / за ред. Комарової Н. М. Держ. ін.-т сімейної та молодіжної політики, Київський міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Київ, 2016. 112 с.

16. Синявська О. Ю. Партнерство поліції і населення – засади взаємодії // *Development and modernization of the legal systems of Eastern Europe: experience of Poland and prospects of Ukraine: Collective monograph / Maria Curie-Sklodowska University. Lublin : Izdawnictwo «Baltija Publishing», 2017. Vol. 3. P. 351–369.*
17. Степаненко В. І. Використання інформаційно-комунікативних технологій у профілактичній соціальній роботі. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки.* 2021. № 1 (339). Ч. 2. С. 80–93.
18. Сьомкіна І. С., Шабаєва Н. С. Сутність і особливості соціального захисту населення в українській ретроспективі. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки.* 2021. № 6 (344). Ч. 1. С. 64–77.
19. Трубавіна І. М., Бойко С. М., Ніконенко О. В. Етичні питання спілкування та професійної діяльності соціальних працівників у роботі з сім'єю військовослужбовців. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки.* 2021. № 6 (344). С. 130–139.
20. Трубавіна І. М., Бойко С. М., Ніконенко О. В. Етичні питання спілкування та професійної діяльності соціальних працівників у роботі з сім'єю військовослужбовців. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки.* 2021. № 6 (344). Ч. 1. С. 130–139.
21. Трубавіна І. М., Каліна К. Є. Соціальна профілактика алкоголізму серед молоді в Україні: перспективи та реалії сьогодення. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки.* 2021. № 1 (339). Ч. 2. С. 101–111.
22. Трубник І. В. Соціально-психологічний тренінг як засіб розвитку комунікативних здібностей майбутніх фахівців соціальної сфери. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки.* 2021. № 1 (339). Ч. 1. С. 233–239.
23. Шевченко Ж. М. Основні парадигми соціальної педагогіки в контексті соціальної роботи. *Перспективи та інновації науки.* 2021. № 3. Серія «Педагогіка». Серія «Психологія». Серія «Медицина». С. 173–178.

7. Контактна інформація

Кафедра	кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802, тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Сабат Наталія Іванівна Викладачі ЗВО України, запрошені за попереднім погодженням; стейкхолдери
Контактна інформація викладача	+38098-6702613 nataliia.sabat@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Викладання курсу та взаємодія зі студентом ґрунтуються на політиці академічної доброчесності. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу.</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	<p>Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
Невідповідна поведінка під час занять	<p>Діяти відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (зі змінами, накази ректора № 61 від «31» січня 2020 р.; № 361 від 31 липня 2020 р.; № 795 від 31 грудня 2020 р.)</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wp-</p>

	content/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP-25_12_2020-1.pdf
Додаткові бали	<p>Студент може отримати додаткові бали згідно «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
Неформальна освіта	<p>Неформальна освіта зараховується згідно Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.)</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf</p> <p><i>Рекомендовані платформи:</i> українська освітня платформа Prometheus; безкоштовна освітня платформа Khan Academy; українська студія онлайн-освіти EdEra; онлайн-платформа Coursera.</p>

Викладач

Сабат Н. І.